

પુષ્ટિમાર્ગનો મૂલાધાર અને મુલભૂત સિદ્ધાંતો

THE FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF PUSHTIMARG

ડૉ. જયેન્દ્ર સોની

THE FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF PUSHTIMARG

એટલેકે

પુષ્ટિમાર્ગનો મૂલાધાર અને મુલભૂત સિદ્ધાંતો

("THE FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF PUSHTIMARG એટલેકે પુષ્ટિમાર્ગનો મૂલાધાર અને મુલભૂત સિદ્ધાંતો" was one of Dr. Jayendrabhai Soni's message segments which was delivered on mediums like Whatsapp groups and his Facebook account. Here is a collated document of all the messages related to this segment.)

* THE FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF PUSHTIMARG *

* પુષ્ટિમાર્ગનો મૂલાધાર અને મુલભૂત સિદ્ધાંતો *

1. Mahaprabhu ShriVallabhacharyaji is the "Only Guru" of entire Pushtimargiya Vaishnav fraternity, he being the founder of Pushtimarg, and whose characteristics are described and glorified by his 108 divine names, especially, 'Guru', in Shri Sarvottam stotra by his son and co-founder ShriGusainji.

૧. પુષ્ટિમાર્ગ ના પ્રસ્થાપક અને પ્રવર્તક હોવાથી શ્રીવલ્લભાચાર્યજી પુષ્ટિમાર્ગ ના સમસ્ત અનુયાયિઓ ના એક માત્ર "ગુરુ" છે, જેમના વિશિષ્ટ ચરિત્રને શ્રીગુસાઈજીએ શ્રી સર્વોત્તમ સ્તોત્ર મા "ગુરુ" સહિત ૧૦૮ દિવ્ય નામોમાં નિરૂપણ કર્યું છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

2. The above fact is further endorsed by ShriGusainji himself in his 'Saptshloki' granth saying - "There is no one, like ShriVallabh, nor shall there be ever." Shri Purushottamji, one of his renowned earlier descendants, has explicitly described him as "Guru" to the exclusion of all his descendants, whom he has designated as "Gurudvar".

૨. ઉપરોક્ત હકેલિત ને પ્રભુચરણ શ્રીગુસાઈજીએ અનુમોદિત કરતાં પોતાના 'સપ્તશ્લોકી' ગ્રન્થ માં કહ્યું છે - "શ્રીવલ્લભ નામધારી જેવા કોઈ છે નહીં, ન કોઈ થશે". તેમના વંશજ દશ દિગંતવિજયી શ્રીપુરુષોત્તમજી તેથી જ શ્રી વલ્લભાચાર્યજી ને સમસ્ત વલ્લભીયજનો ના 'ગુરુ' કહ્યા છે, અને વલ્લભ વંશજ આચાર્યશ્રીઓ ને 'ગુરુદ્વાર' બતાવ્યા છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

3. ShriVallabhacharyaji is represented in present era by his descendants who ought to have the characteristics of Guru mentioned by him in his 'Nibandh' granth (2/227), namely - fully engrossed in "Krushn seva", well-versed in "Bhagavat", and devoid of negative attributes like hypocracy. etc.

૩. વર્તમાન માં શ્રીવલ્લભાચાર્યજી નિજકુલ, જેઓમાં આપે પોતાના નિબંધ ગ્રંથ માં નિર્દિષ્ટ લક્ષણો - 'કૃષ્ણસેવા પારાયણ, ભાગવત તત્ત્વજ્ઞ અને દમ્ભાદિ રહિત' -અપેક્ષિત છે, તેમના દ્વારા 'ગુરુકાર્ય' કરી રહ્યા છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

4. Principles enumerated and the statements made by ShriVallabhacharyaji as well as Shri Gopinathaji / ShriGusainji are only to prevail to follow the tenets and rituals of Pushtimarg to the exclusion of any other statements or rituals, not commensurate with the spirit of various granths written by those Acharyas.

૪. પુષ્ટિમાર્ગ ને અનુસરવા માટે માત્ર મહાપ્રભુ શ્રીવલ્લભાચાર્યજી, પ્રભુચરણ શ્રીગોપીનાથજી એવં શ્રીગુસાઇજી તથા પૂર્વાચાર્યોના ગ્રંથો મા આલેખાયેલા સિદ્ધાંતો / વચનો તેમજ તેમણે પ્રવર્તિત કરેલી પ્રણાલી જ પ્રમાણભૂત છે. અન્ય આચાર્યો ના વચનો / પ્રણાલી, તે મુલાચાર્યો ના સિદ્ધાંતો / વચનો / પ્રણાલી ને સુસંગત હોય તો જ અનુસરણીય ગણાય, અન્યથા નહીં. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

5. "Pushtimarg" is the ONLY ONE, the 'Principles' and 'Sadhanaa-pranaali' whereof, has been propounded and established by ShriVallabhacharyaji and ShriGusainji and being followed traditionally thereafter accordingly. Their basic framework can not be changed or manipulated.

૫. જે માર્ગના સિદ્ધાંતો તેમજ સાધનાપ્રણાલી મહાપ્રભુ શ્રીવલ્લભાચાર્યજી એવં પ્રભુચરણ શ્રીગુસાઇજીએ પ્રતિપાદિત / પ્રવર્તિત કર્યા છે, તેનેજ "પુષ્ટિમાર્ગ" કહેવાય, જેના મુલભૂત સૈદ્ધાંતિક માળખા માં પરિવર્તન થઈ શકે નહીં. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

6. "Akhand Brahmadvait" or "Sakar Brahmadvait" is the name of philosophical school of thought propounded by ShriVallabhacharyaji. To distinguish it from other schools of thoughts of 'Non-dualism', viz., 'Kevaladvait' or 'Vishishtadvait', it is also called "Pure Non dualism" or "Shuddhadvait".

૬. શ્રીવલ્લભાચાર્યજી દ્વારા પ્રતિપાદિત તત્ત્વદર્શીય વિશારધારા ને "અખંડ બ્રહ્મવાદ" અથવા "સાકાર બ્રહ્મવાદ" કહેવાય છે. અન્ય "અદ્વૈત વિચારધારાઓ - 'કેવલાદ્વૈત', અને 'વિશિષ્ટાદ્વૈત' થી તારતમ્ય દર્શાવવા તે "શુદ્ધાદ્વૈત" નામથી પણ ઓળખાય છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

7. ShriVallabhaacharyaji has propounded his philosophical thought - "Shuddhadvait Brahmvad" based on the unification of four verble testimonies, called "Praman Chatushtay", namely - 1. Vedas, 2.. Gita, 3. Brahmsutras, 4. Bhagavat.

૭. શ્રીવલ્લભાચાર્યજીએ ચાર ભગવદ-શાસ્ત્રો ૧.વેદો, ૨.ગીતા, ૩. બ્રહ્મસૂત્રો, ૪. ભાગવત , એ "પ્રમાણ ચતુષ્ટય" ની એકવાક્યતા ના આધારે પોતાની દાર્શનિક વિચારધારા "શુદ્ધાદ્વૈત બ્રહ્મવાદ" પ્રતિપાદિત કરી, તદન્તર્ગત "પુષ્ટિભક્તિમાર્ગ" પ્રવર્તિત કર્યો છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

8. Different nomenclatures viz., 'Brahman' designated in 'Shruties' (Veda - Upanizhad), 'Paramaatma' in 'Smruties' (Gita etc.), and 'Bhagavan' in 'Puranas' (Bhagavat etc.), all denotes One and Same Supreme Reality 'Brahman' in different context.

૮. જેને શ્રુતિ (વેદોપનિષદ) માં 'બ્રહ્મ' કહ્યા છે, સ્મૃતિ (ગીતા આદિ) માં 'પરમાત્મા' નામ થી સંબોધવા માં આવ્યા છે, અને પુરાણો (ભાગવત આદિ) માં 'ભગવાન' કહેવામાં આવ્યા છે, તે ત્રણેય નામ વિભિન્ન સંદર્ભો માં કહેવાયેલા પરમ તત્ત્વ 'બ્રહ્મ' ના જ નામો છે. (અર્થાત તત્ત્વતઃ તેમાં ભેદ નથી). (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

9. "According to the verble testimonies of Bhagavat - "Krushnstu bhagavan svayam"; of Gita - "Vedasch sarverahmev vedyah" etc. Bhagavan Shrikrushn" being Sumam bonam, Parabrahm Paramatma, The Supreme Reality. As such, ShriVallabhacharyaji has advocated to worship (seva) of Krushn Svarup of vrajalila only in Pushtimarg with exclusiveness and devotion.

૯. ભાગવત વચન - "કૃષ્ણસ્તુ ભગવાન સ્વયં", ગીતા વચન - "વેદશ્ચ સર્વેરહમેવ વેદ્યઃ", આદિ અનેક પ્રમાણ વચનો ના આધારે ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ જ પરમ તત્ત્વ પરબ્રહ્મ પરમાત્મા છે. તેથી જ શ્રીવલ્લભાચાર્યજી માત્ર શ્રીકૃષ્ણ ના વિગ્રહ ને સેવ્ય સ્વરૂપ સ્વીકારી તેમની વ્રજલીલા ના સ્વરૂપ ની અનન્યતા પુર્વક સેવા કરવાની આજ્ઞા કરે છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

10. Brahman Himself has created the World out of Himself, and as such, He is both 'Material cause' as well as 'Efficient cause'. Hence, the World is the 'Effect', which is as real as Brahman.

૧૦. બ્રહ્મે પોતે જ પોતાનામાં થી જગત ઉત્પન્ન કર્યું છે. અર્થાત્ બ્રહ્મ જગત નું "અભિન્ન નિમિત્તોપાદાન કારણ" છે. જગત બ્રહ્મ નું "કાર્ય" છે, તેથી તે બ્રહ્મ જેવું જ સત્ય છે, મિથ્યા નથી. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

11. In fact, Brahman has not (newly) created, but manifested Himself as "World", bearing innumerable 'Forms' and 'Names'. As such, the World is another aspect of Brahman, called His "Adhibhautik Svarup".

૧૧. હકિકતમાં, બ્રહ્મે નવીન સર્જન કર્યું નથી, પરંતુ તે પોતેજ અનેક 'રૂપ' અને 'નામ' ધારણ કરી "જગત" રૂપે આવિર્ભૂત થયા છે. તેથી જગત એ બ્રહ્મ નું જ બીજું "આધિભૌતિક સ્વરૂપ" છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

12. The World is the "Immutable Transformation" of Brahmn, since the element of Brahman very much exists therein, though He acquires innumerable forms and name, in His 'Adhibhautik' aspect as World. The analogy being, that of a piece of gold converted into various ornaments, which have different shapes / designs and used to wear on different parts of the body, yet the element of gold therein, remains in tact.

૧૨. જગત એ બ્રહ્મ નું "અવિકૃત પરિણામ" છે કારણ કે વિભિન્ન રૂપ અને નામ ધારણ કરી જગત રૂપે 'આધિભૌતિક' સ્વરૂપ માં પરિવર્તિત થવા છતાં, જગત માં બ્રહ્મ નું અસ્તિત્વ યથાવત્ રહે છે, જેવીરીતે સોનાની લગડીમાં થી વિવિધ ઘરેણા બનાવવા માં આવે, જેના રૂપ, નામ અને ઉપયોગ અલગ અલગ હોવા છતાં તેમાં સોના નું તત્ત્વ અકબંધ રહે છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

13. God has created the World for "Lila", an effortless sport to relish His own bliss, and for no other purpose whatsoever. As such, SriValabhacharyaji says - "The Cosmos is the blissful sport (lila) of ShriHari".

૧૩. ભગવાને સૃષ્ટિ નું સર્જન પોતાના આનંદને માણવા લીલાર્થે (વિના શ્રમ કરાતી ક્રિયા) કર્યું છે, અન્ય કોઈ પ્રયોજન થી નહીં. તેથી જ શ્રીમહાપ્રભુજી કહે છે - "સૃષ્ટિ ભગવાન ની આનંદમયી લીલા છે" (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

14. A part of 'Sat' element of Sachchidanand Brahman is manifested in all inanimated objects whereas His 'Chit' and 'Anand' are concealed therein ; while the parts of 'Sat' and 'Chit' elements of Sachchidanand are manifested in all animated objects, with 'Anand' remaining concealed.

૧૪. સચ્ચિદાનંદ બ્રહ્મ નો 'સદંશ' જગત ના બધા જડ પદાર્થોમાં 'આવિર્ભૂત' (પ્રકટ) હોય છે જ્યારે તેનો 'ચિદંશ' અને 'આનન્દાંશ' 'તિરોહિત' (છુપાયેલ) હોય છે. તેવી જ રીતે ચેતન પદાર્થો (પ્રાણી સૃષ્ટિ) માં તેનો 'સદંશ' અને 'ચિદંશ' આવિર્ભૂત હોય છે જ્યારે 'આનન્દાંશ' તિરોહિત હોય છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

15. Three constituents - Sat, Chit and Anand are emerged from Sachchidanand Brahman similar as the sparks coming out of burning coal, that eventually became Inanimated (jad) objects, Animated living beings (chaitanya srushti), and Antaryami respectively.

૧૫. જેવીરીતે અગ્નિમાંથી ચિનગારીઓ બહાર નિકલે છે તેવીરીતે સચ્ચિદાનંદ બ્રહ્મ ના ત્રણેય તત્ત્વો - સત્, ચિત્ અને આનંદ છુટા પડ્યા છે, જે અનુક્રમે જગત માં અસંખ્ય જડ પદાર્થો, જીવાત્માઓ અને પ્રાણીમાત્ર માં અંતર્યામી સ્વરૂપે સ્થિત છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

16. The Soul (Jivatma) has relation with Brahman as 'A Part' to 'The Whole'. While all Inanimated (jad) Objects have relationship with Brahman as Cause and Effect successively, like cotton - thread - cloth etc.

૧૬. જીવાત્માનો પરમાત્મા સાથે "અંશ - અંશી" નો સંબંધ છે. જ્યારે જડ પદાર્થો ભગવાન માં થી ઉત્તરોત્તર "કારણ - કાર્ય" ની પ્રક્રિયા થી બન્યા છે, જેવીરીતે કારણરૂપ કપાસ કાર્યરૂપ દોરા બને અને ફરી દોરા કારણ બની એમાંથી કાર્ય રૂપ કાપડ બને. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

17. Sachchidanad Brahman has manifested as Inner Being - 'Samashti Amtaryami' in the universe as its controller in the forms of Trinity Deities viz., 'Brahma - Vishnu - Mahesh', symbolising the attributes of the matter (Prakruti) - Satva, Rajas and Tamas, with functions of Creation, Sustainance and Distruction respectively. He is also denoted as 'Narayan' or 'Virat Purush'"As a part of Brahman it is called 'Vyasti Antaryami' who resides as 'Parmatma' in every animated Individual Being witnessing all his actions.

૧૭. સચ્ચિદાનંદ બ્રહ્મ સમગ્ર સૃષ્ટિ માં 'સમષ્ટિ અંતર્યામિ' તરીકે ભગવાનના ગુણાવતાર 'બ્રહ્મા-વિષ્ણુ-મહેશ' એ ત્રિદેવો ના રૂપમાં અનુક્રમે સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ અને સંહાર નું નિયમન કરે છે. સમષ્ટિ અંતર્યામિ ને 'નારાયણ' અથવા 'વિરાટ પુરુષ' પણ કહેવાય છે. પ્રત્યેક પ્રાણી માં પણ બ્રહ્મનો અંશ 'વ્યષ્ટિ અંતર્યામિ' રૂપે સાક્ષીવત્ બિરાજી જીવાત્માના કાર્યોને નિરખે છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

18. "Aavirbhav" (manifestation) and "Tirobhav" (concealment) are the powers of Brahman with which Brahman plays divine sport (lila) of Creation - Sustainance - Distraction in the universe.

૧૮. "આવિર્ભાવ" અને "તિરોભાવ" એ બ્રહ્મ ની બે શક્તિઓ છે જેના વડે તે સૃષ્ટિ ની ઉત્પત્તિ - સ્થિતિ - લય રૂપ લીલા નિરંતર કરે છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

19. "Purva kand" (first part) of Veda describes Brahman containing "Power of Action" (Kriya shakti), while "Uttar kand" (latter part) thereof describes Brahman containing "Power of Knowledge" (Gyan shakti). However, ShriKrushna as "Parabrahm", as described in Bhagavata, contains both - Power of Action as well as Power of Knowledge, integrally. As such SriKrushna is the Supreme "Adhidaivik" aspect of Brahman

૧૯. વેદ ના પૂર્વકાંડમાં બ્રહ્મ ને "ક્રિયાશક્તિ" રૂપ અને ઉત્તરકાંડમાં "જ્ઞાનશક્તિ" રૂપ વર્ણવવામાં આવ્યા છે. પરંતુ, શ્રીમદ્ ભાગવતમાં પરબ્રહ્મ શ્રીકૃષ્ણ ને ઉભય ક્રિયાશક્તિ એવમ્ જ્ઞાનશક્તિ યુક્ત વર્ણવવામાં આવ્યા છે. અતઃ શ્રીકૃષ્ણ બ્રહ્મ નું "આધિદૈવિક" સ્વરૂપ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

20. Bhagavan ShriKrushn is "Purn Purshottama" as He himself has asserted in Gita that "He is established as 'Purushottama' in the World and Veda."

૨૦. ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ જ 'પુર્ણ પુરુષોત્તમ' છે, કારણ કે તેઓ સ્વયં ગીતાજી મા કહે છે - "લોક અને વેદ માં હું 'પુરુષોત્તમ' નામ થી પ્રસિદ્ધ છું". (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

21. "Aksharabrahm" is the 'Nirgun' (attribute less) 'Nirakar' (form less) transformation of 'Sakar' form of Brahman - "Shrikrushn". It is the "Adhyatmik Aspect" of Brahman, which is called "Vaikunth" as His abode.

૨૧. 'સાકાર સ્વરૂપ' શ્રીકૃષ્ણ નું 'નિર્ગુણ - નિરાકર' વ્યાપ્ત સ્વરૂપ તે - "અક્ષરબ્રહ્મ". તે બ્રહ્મ નું 'આધ્યાત્મિક' સ્વરૂપ છે, જે ભગવાન નું ધામ 'વૈકુંઠ' કહેવાય છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

22. The 'Adhidaivik Aspect' of Brahman "ShriKrushn" is having infinite bliss, its 'Adhyatmik Aspect' "Aksharabrahm" has finite bliss, its 'Adhibhautik Aspect' the "World" is devoid of bliss and the 'Individual Beings' are has hidden bliss.

૨૨. બ્રહ્મ નું 'આધિદૈવિક સ્વરૂપ' શ્રીકૃષ્ણ "પૂર્ણાનંદ" છે, 'આધ્યાત્મિક સ્વરૂપ' અક્ષરબ્રહ્મ "ગણિતાનંદ" છે, 'આધિભૌતિક સ્વરૂપ' જગત "નિરાનંદ" છે, જીવાત્મા "ગુપ્તાનંદ" છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

23. Inseparable material as well as efficient causes of The world - The Soul - The Inner Being - Aksharbrahm etc. is only pure-attributeless-formless 'Brahm-Paramatma- Bhagawan ShriKrushn'.

૨૩. જગત્ - જીવ - અંતર્યામિ - અક્ષરબ્રહ્મ વગેરેનું 'અભિન્ન નિમિત્તોપાદાન કારણ' શુદ્ધ બ્રહ્મ-પરમાત્મા-ભગવાન-શ્રીકૃષ્ણ જ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

24. 'All pervasive power' (Sarvbhavan samarthya) of Sachchidanand Brahman is called "Maya". It is His maid and functions under His control. It is 'Action-Force' of 'Sadamsh' of Brahman, 'Illusionary power of 'Chidamsh', 'Creative-Causation power' of Blissful Brahman. 'Wish' is also a form of power of God.

૨૪. સચ્ચિદાનંદ રૂપ શ્રીકૃષ્ણ ની 'સર્વભવન સામર્થ્ય' શક્તિ 'માયા' છે. તે ભગવાનની દાસી હોવાથી તેમને વશ છે. માયા ભગવાન ના 'સદંશ' ની ક્રિયારૂપા શક્તિ છે, 'ચિદંશ' ની વ્યામોહિકા માયા છે, 'આનંદરૂપ' ની જગત્કારણભૂતા છે. 'ઈચ્છા' પણ ભગવાનની સ્વરૂપ-ભૂત શક્તિ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

25. The false illusionary belief of 'I - ness' and 'My - ness' (Ahanta and Mamata) due to nescience (Avidya) is called "Samsar". It is unreal.

૨૫. પંચપર્વા અવિદ્યા ના કારણે ઉત્પન્ન થતી 'હું' અને 'મારું' - 'અહંતા અને મમતા ની ભ્રાંત માન્યતા ને "સંસાર" કહેવામાં આવે છે. તેથી તે મિથ્યા છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

26. 'Knowledge' (Vidya) and 'Nescience' (Avidya) are the powers of Brahman by which, He plays divine sport (Lila) in the universe.

૨૬. 'વિદ્યા' અને 'અવિદ્યા' એ બે બ્રહ્મની શક્તિઓ છે, જેના દ્વારા ભગવાન સૃષ્ટિમાં વિભિન્ન દિવ્ય લીલા ઓ કરે છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

27. 'Devotion' (Bhakti) 'Surrender' (seeking refuge - Sharanagati), 'Dedication' (Samarpan), and 'Service' (Seva) are the four pillars on which the edifice of 'Pushtimarg' is erected.

૨૭. 'ભક્તિ', 'શરણાગતિ', 'સમર્પણ' અને 'સેવા' એ ચાર અડીખમ સ્તંભો પર પુષ્ટિમાર્ગ નું ભવ્ય ભવન ઉભું કરવામાં આવ્યું છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

28. Being fully aware of the Greatness and Glory of God, and strong supreme-most devotional Love for Him are the essential ingredients of Devotion (Bhakti).

૨૮. ભગવાન નું 'મહાત્મ્ય ગ્યાન' અને તેમનામાં સુદૃઢ અને સર્વતોષિક 'સ્નેહ' એ બન્ને ભક્તિ ના અનિવાર્ય અંગ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

29. Because of the 'Awareness of Greatness and Glory of God,' a devotee could seek refuge in Him, i.e. acquires His "Sharanagati", and due to 'Utmost Love' for God, he offers every thing totally, i.e. execute "Samarpan" to Him.

૨૯. ભક્તિના બે અંગો - ભગવાન ના 'મહાત્મ્ય ગ્યાન' ને કારણે ભક્તને "શરણાગતિ" સિદ્ધ થાય છે, અને ભગવાનમાં અક્ષુણ્ણ 'સ્નેહ' ને કારણે ભક્ત પોતાના સર્વસ્વનું "સમર્પણ" કરે છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

30. Performing 'Devotional Sevice' (Seva), of "ShriKrushna" with total 'Surrendering' (Sharanagati) and 'Total Offering including Self' (Samarpan) unto Him, is the primary 'Duty' (kartavy) of a 'Pushti Jiva', as "ShriKrushn" Himself is the reward (Fal).

૩૦. ભગવાન શ્રીકૃષ્ણની 'સંપૂર્ણ શરણાગતિ' અને 'આત્મનિવેદન - સમર્પણ' પૂર્વક 'સેવા' એજ પુષ્ટિજીવ નું પરમ કર્તવ્ય છે, કારણ કે શ્રીકૃષ્ણ જ ફલરૂપ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

31. Soul, being 'The Part' of the God, is His natural servant, and as such, it is his natural duty to serve 'The Whole' - ShriKrushn. By serving Vrajadhip ShriKrushn, one's 'Dharma Purusharth' is accomplished.

૩૧. 'અંશ' રૂપ જીવ પ્રભુનો સહજ દાસ હોવાથી 'અંશી' ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ ની સેવા, એજ તેનો 'સ્વધર્મ' છે. તેથી શ્રીવ્રજાધિપ પ્રભુ શ્રીકૃષ્ણની સર્વભાવથી સર્વદા સેવા કરવાથી જીવનો 'ધર્મ પુરુષાર્થ' સિદ્ધ થાય છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

32. These four things - 'Avoidable talks', 'Consuming what is not offered to God', 'Refuge of others than ShriKrushn' and 'Company of bad persons' are the obstacles in "Devotion due to Grace" (Pushti-Bhakti) taking one away from God .

૩૨. 'અસદાલાપ', અસમર્પિત નો ઉપભોગ, 'અન્યાશ્રય' અને 'દુઃસંગ' એ ચાર બહિર્મુખતા ના લક્ષણ છે જે "પુષ્ટિભક્તિ" માં બાધક છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

33. Two paths have been prescribed for the realisation of God, namely - "Path of Devotion" and "Path of Surrender". Devotee should be initiated through the descendant of Shri Vallabhacharyaji, with "Atmanivedan (Brahma sambandh) mantra" for the former and "Ashtakshar mantra" (Srikrushn sharanam mama) for the latter.

૩૩. ભગવદ્ પ્રપ્તિ ના બે માર્ગ શ્રીમહાપ્રભુજીએ બતાવ્યા છે - "ભક્તિમાર્ગ" અને "પ્રપત્તિમાર્ગ". પ્રથમ માટે "આત્મનિવેદન - બ્રહ્મસંબંધ મંત્ર" ની દિક્ષા અને બીજા માટે "શરણ મંત્ર - અષ્ટાક્ષર મંત્ર" (શ્રીકૃષ્ણ: શરણં મમ) ની દિક્ષા શ્રીવલ્લભવંશજ આચાર્ય દ્વારા ગ્રહણ કરવી આવશ્યક છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

34. The fulfillment of "Pusti -life is in performing "ShriKrushn seva and Katha" with "Total Surrender" and "Full Self -Dedication", as ShriKrushn Himself is the Reward (Fal) in Pushtimarg.

૩૪. શ્રીકૃષ્ણ ની "સંપૂર્ણ શરણાગતિ" તેમજ "આત્મનિવેદન પૂર્વક" સેવા-કથા થી જ પુષ્ટિજીવન ની સફલતા - સાર્થકતા છે, કારણકે શ્રીકૃષ્ણ સ્વયં જ ફલ-રૂપ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

35. God is independant and every thing is under His control. He acts according to His own wish. He being omni potent, whatever He does, shall be apt and reasonable. We should have full faith in that respect.

૩૫. પ્રભુ સર્વતંત્ર - સ્વતંત્ર છે. તેઓ સર્વ કંઈ પોતાની ઈચ્છા મુજબ જ કરે છે. તેઓ જે કરશે તે યોગ્ય જ કરશે, કારણકે તેઓ સર્વ-સમર્થ છે. આલો વિવેક રાખવો. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

36. Pushti jiva should have patience to withstand three types of miseries namely - material (adhibhautik), spiritual (adhyatmik), and divine (adhidaivik).

૩૬. પુષ્ટિજીવે આધિભૌતિક, આધ્યાત્મિક અને આધિદૈવિક દુઃખો સહન કરવા જોઈએ. "ત્રિદુઃખ સહનં ધૈર્યમ્". (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

37. Both in the impossible situations as well as possible situations, pushti jiva must seek refuge of God - 'ShriHari'.

૩૭. અશક્ય સ્થિતિ માં અથવા શક્ય બની શકે એવી સ્થિતિ, બન્ને અવસ્થામાં 'શ્રીહરિ' નું શરણ સ્વિકારવું જોઈએ. "અશક્યે વા સુશક્યે વા સર્વથા શરણં હરિ:". (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

38. To worship (serving emotionally) ShriKrushn the king of Vraj, always with with all 'bhava' is the the only duty of pushti jiva.

૩૮. હર્મેશા સર્વ ભાવ યુક્ત વ્રજાધિપ શ્રીકૃષ્ણને સેવા એ જ પૂષ્ટિ જીવનો એક માત્ર 'ધર્મ પૂરુષાર્થ' છે.
(ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

39. There are four "Wants" of Jivaatma. Dharm-Arth-Kaam-Moksh. Krushn-Seva is 'Dharm, Lord Krushn Himself is the 'Arth' (wealth), To realise Krushn, is the 'Kaam' (Desire), and To perform Krushn-Seva as well as to recite His name is the 'Moksh' for pusht-soul

૩૯. પુષ્ટિજીવ ના ચાર પુરુષાર્થો 'ધર્મ-અર્થ-કામ-મોક્ષ' અનુક્રમ થી 'કૃષ્ણ સેવા', 'સ્વયં શ્રીકૃષ્ણ', કૃષ્ણ ની પ્રાપ્તિ' અને જીવન ભર 'કૃષ્ણ ના સેવા-સ્મરણ' છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

40. Ultimate aim in Pushtimarg is not the salvation (Moksh), but realising "Shri Krushn". As such, the purpose of of all the four "Wants" (Purusharth) is "Devotion" (Bhakti). Therefore "Bhakti" is called "Fifth Purusharth".

૪૦. પુષ્ટિમાર્ગ માં અંતિમ લક્ષ 'મોક્ષ' નથી, પરંતુ "શ્રીકૃષ્ણ ની પ્રાપ્તિ" છે. તદર્થ ચતુર્વિધ પુરુષાર્થો 'ધર્મ-અર્થ-કામ-મોક્ષ' નો હેતુ "ભક્તિ" છે. માટે પુષ્ટિમાર્ગ માં 'ભક્તિ' ને "પંચમ્ પુરુષાર્થ" કહ્યો છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

41. Worship (Seva) which can please Shriakrushn, give Him satisfaction, is 'True Seva', others are merely tradition. It should be performed with utter love, by which, He considers us as His own and exclusive.

૪૧. ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ જેનાથી પ્રસન્ન થાય તેવી સંતોષજનીકા મુખ્યસેવા છે, અન્ય તો પરંપરા છે. પ્રભુ પોતાના ગણે, આત્મિય માને, તેમ પ્રેમપૂર્વક સેવા કરવી જોઈએ. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

42. There are two types of "Seva" - 1. 'Tanu- Vittaja' as a means, being performed with the self and utilizing all one's belongings for one's 'Sevya Svarup'. 2. 'Manasi', as reward (Fal), when the mind gets attached with God.

૪૨. સેવા ના બે પ્રકાર બતાવવામાં આવ્યા છે - ૧. સાધન રૂપ સેવા 'તનુ-વિત્તજા', ૨. ફલ રૂપ સેવા 'માનસી'. પોતાના દેહનો અને પોતાની સંપત્તિનો પોતાના સેવ્ય સ્વરૂપને વિનિયોગ કરાવવો તે 'તનુ-વિત્તજા' સેવા છે, અને તેમ કરતાં જ્યારે પ્રભુમાં ચિત્ત પરોવાઈ જાય ત્યારે 'માનસી સેવા સિદ્ધ થઈ કહેવાય. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

43. To achieve a state of "Manasi" as a reward (Fal), when we perform "Tanu-Vittaja" seva as means, we offer our sense of "I-ness" and "Myness" due to which, what is called as "Sansaar", created by our nescienc (avidya) vanishes. It is a subsidiary advantage.

૪૩. માનસી સેવાની ફલદશા પ્રાપ્ત કરવા માટે "તનુ-વિત્તજા" સાધન રૂપા સેવા કરવાથી આપણી 'અહંતા' અને 'મમતા' નો પ્રભુમાં વિનિયોગ થાય છે, જેનાથી અવિદ્યા ના કારણે ઉત્પન્ન થતો 'અહંતા-મમતાત્મક સંસાર' દૂર થાય છે તે તેનું અવશંતર ફલ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

44. In pushtimarg, 'ShriKrushn, playing in the lap of Yashoda' is the Only One to be worshiped, He bring 'Sumam bonam' the embodiment of Infinite Bliss, as asserted by the scriptures viz., Gita-Bhagavat and like.

૪૪. પુષ્ટિમાર્ગમાં માત્ર 'યશોદોત્સંગલાલિત' ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ જ સેવનીય છે, કારણકે તેઓ 'પૂર્ણ પુરુષોત્તમ પૂર્ણાનંદ પરબ્રહ્મ' છે, જે ગીતા-ભાગવતાદિ ભગવત્ શાસ્ત્રોથી સિદ્ધ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

45. That who is denoted as 'Brahman', 'Paramatma', 'Bhagavan' in 'Shruti', 'Smruti', 'Puran' respectively, are different names of 'Ultimate Reality'; in fact, they are fundamentally One and Same. As Bhagavat asserts, He is, really "ShriKrushn".

૪૫. શ્રુતિ, સ્મૃતિ, પુરાણ માં અનુક્રમે 'બ્રહ્મ' - 'પરમાત્મા' - 'ભગવાન' એમ જુદા જુદા નામોથી જેને સંબોધવામાં આવ્યા છે તે એકજ 'પરમ-તત્ત્વ' ના વિભિન્ન નામ છે, તત્ત્વતઃ તેમાં ભેદ નથી. ભાગવત કહે છે તેમ તે હકિકતમાં 'ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ' જ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

46. As Gangaji has three aspects, 1. In the form of a River is 'Aadhibhautik aspect', 2. Its glory as a holy place is 'Adhyatmik aspect', and 3. As goddess who appear before devotees is 'Adhidaivik aspect', likewise, 'The World' is Aadhibhautik aspect' of 'Aksharbrahm' is 'Adhyatmik aspect' and personified svarup of SriKrushn is its 'Adhidaivik aspect' of Brahman.

૪૬. જેવીરીતે ગંગાજી ના ત્રણ સ્વરૂપો છે - ૧. તેનું નદી નું રૂપ જેને આપણે જોઈ શકીએ છીએ, તે 'આધિભૌતિક સ્વરૂપ', ૨. તેનું તીર્થ રૂપ માહાત્મ્ય, તે 'આધ્યાત્મિક સ્વરૂપ', અને ૩. ભક્તને દર્શન આપનાર સાક્ષાત્ દેવી રૂપ, તે તેનું 'આધિદૈવિક સ્વરૂપ', તેમજ, દ્રશ્યમાન 'જગત', બ્રહ્મ નું 'આધિભૌતિક સ્વરૂપ', જેમાંથી જગત ઉત્પન્ન થયું છે તે 'અક્ષરબ્રહ્મ', તેનું 'આધ્યાત્મિક સ્વરૂપ' અને સાક્ષાત્ શ્રીકૃષ્ણ 'આધિદૈવિક સ્વરૂપ' છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

47. As the World contains three attributes _ Satva, Rajas, Tamas, and three Deities _ Vishnu, Brahma and Shiv having these respective attributes, are its Controllers, like wise, the controller of 'Aksharbrahm' is Supreme Being 'Shri Hari' alone.

૪૭. જેવીરીતે જગત ત્રિવિધ - સત્વ, રજસ્, તમસ્ ગુણાત્મક છે, તેમજ તેના નિયામક દેવતા પણ ત્રિવિધ - વિષ્ણુ, બ્રહ્મા, શિવ છે. એવીજ રીતે અક્ષરબ્રહ્મ એકવિધ છે, તેથી તેના નિયામક અધિદેવ પરબ્રહ્મ શ્રીહરિ એક જ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

48. God has created the souls of 'Pushti-creation' exclusively to serve His 'Adhidaivik form' only. As such, their involvement in any other Actions / Pursuits are not liked by God.

૪૮. પુષ્ટિસૃષ્ટિ ભગવાનના આધિદૈવિક સ્વરૂપની સેવા માટે જ પ્રકટ કરવામાં આવેલી છે. તેથી ભગવત્સેવા સિવાયના બીજા કોઈપણ કર્મમાં અથવા કોઈ પ્રયોચનમાં પુષ્ટિસૃષ્ટિના જીવોએ આસક્ત થવું તે ભગવાનને અભિપ્રેત નથી. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

49. As the means for Pushtimagya jivas is the "Pushti" or "Anugrah" (Divine Grace) of God, like-wise, the "Reward" (Fal) for 'Pushti jiva' is only "God" Himself.

૪૯. પુષ્ટિમાર્ગીય જીવો નું 'સાધન' જેમ ભગવાન ની "પુષ્ટિ" અથવા "અનુગ્રહ" છે, તેમ પુષ્ટિજીવો નું 'ફલ' પણ સ્વયં "ભગવાન" જ છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

50. Pushtimarg, Maryadamarg, and Pravahmarg, each having distinct characteristics, are different from each other. As such, nature of souls of each as well as their body, interest, actions and rewards are different.

૫૦. પુષ્ટિમાર્ગ, મર્યાદામાર્ગ તથા પ્રવાહમાર્ગ, પ્રત્યેક ની પોતપોતાની વિશિષ્ટતાના કારણે ભિન્ન છે. અતઃ તે તે માર્ગના જીવોનું સ્વરૂપ, તેમના દેહ, રુચિ, વ્યવહાર તેમજ ફલ જુદા જુદા છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

51. Souls are corrupted by evils described both in the world as well as in vedas, but due to "Brahmsambandh", they do not become obstacles in the worship. By no other means the effect of evils vanishes.

૫૧. લોકમાં તથા વેદોમાં નિંદિત અનેક પ્રકારના દોષોથી જીવ ગ્રસ્ત છે. પરંતુ બ્રહ્મસંબંધ થવાથી પુષ્ટિજીવ દ્વારા કરવામાં આવતી ભગવત્સેવામાં એ દોષો બાધક થઈ શકતા નથી. બ્રહ્મસંબંધ સિવાય દોષોની નિવૃત્તિ અન્યથા શક્ય નથી. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

52. The basis of " Brahmasambandh" is the words of God appearing in 'Bhagavata' - "How can I leave One, who relinquishes (unto me) one's wife, children, family, house, vital, wealth, every thing, seeking my refuge ?. As such, while being initiated, we dedicate to God, each and every thing of ours, accepting to be His servant.

૫૨. "બ્રહ્મસંબંધ" ની દીક્ષાના મૂલમાં ભાગવતના આ ભગવદ્ વચન છે - "જેઓ પત્ની, ગૃહ, પુત્ર, આપ્તજન, પ્રાણ, ધન એ બધાને છોડી મારે શરણે આવેલા હોય તેઓનો ત્યાગ હું કેવીરીતે કરી શકું ?" . તેથી જ દીક્ષા લેતી વખતે સર્વસ્વના સમર્પણ સાથે પ્રભુના દાસત્વ સ્વીકારવાની કબુલાત કરવામાં આવે છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

53. "Brahmsambandh" is accomplished only by doing "SriKrushn-seva", utilizing directly / indirectly, everthing dedicated while being initiated and seeking His refuge as well as leaving all not consumed by Him.

૫૩. "બ્રહ્મસંબંધ" કરતી વખતે કરેલા સર્વસ્વ સમર્પણ ના નિવેદન અનુસાર, તે સર્વના પ્રત્યક્ષ / પરોક્ષ વિનિયોગ દ્વારા સંપૂર્ણ શરણાગતિ પૂર્વક ની શ્રીકૃષ્ણ-સેવા, અને અસમર્પિતના ત્યાગ થી જ "બ્રહ્મસંબંધ દીક્ષા" સાર્થક થાય છે. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

54. While we are engaged in business or service, for maintaining 'Bhagavat-seva', to save ourselves from the possible detachment from God, we should always recollect_ "I belong to Krushn - I am servant of Krushn".

૫૪. 'ભગવત્ સેવા' નિભાવવા માટે વ્યાપાર-નોકરી આદિમાં પ્રવૃત્ત થતાં સંભાવિત બહિર્મુખતા થી બચવા માટે ના ઉપાય તરીકે, પોતે આત્મનિવેદન કર્યું છે તેનું સંસ્મરણ ચાલુ રાખવું - "હું કૃષ્ણનો છું - હું કૃષ્ણનો દાસ છું". (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

55. We dedicate / offer everything, including our family, while being initiated with Brahmasambandh. As such, to mainatain and protect our family does not transgress any norms of devotion.

૫૫. બ્રહ્મસંબંધ કરતી વખતે આપણે પરિવાર સહિત સર્વસ્વનું સમર્પણ કરીએ છીએ, તેથી સર્વકાંઈ ભગવદ્ સંબંધી થઈ જાય છે. તેથી પરિવારજનોનું ભરણ પોષણ તથા રક્ષણ ભક્તિવિરોધી ભાવ અથવા વ્યવહાર ગણાતો નથી. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

56. Those who have done 'Self-dedication' must accept whatever situation of pleasure or pain, one is put in, in very normal way, without least worrying for them.

૫૬. જેને 'આત્મનિવેદન' કરેલ છે, તેને માટે એ આવશ્યક છે કે જીવનમાં સુખ-દુઃખ, જે કાંઈ આવે તેને ભગવાનની ઈચ્છા માનીને સ્વાભાવિક રીતે સ્વીકારી લેવું જોઈએ, તદ્વિષયક ક્યારેય ચિંતા કરવી જોઈએ નહીં. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

57. Any form of deeds, if are complimenting "Bhagvad Seva" may be performed. But any such deeds, including obliging / helping others, if causes obstacles or hindrance in "Bhagvad Seva", should be discarded.

૫૭. કોઈ પણ ધર્મ કે કર્તવ્ય જો ભગવાનની સેવામાં સહાયક હોય તો તે કરવા યોગ્ય છે. તે સિવાય ભગવાનની સેવામાં બાધક પરોપકાર વગેરે ધર્મ પણ ત્યજવા યોગ્ય છે એમ સમજવું જોઈએ. (ડૉ. જયેન્દ્ર સોની)

